

PRESSMEDDELANDE 2021-05-03

I en skrivelse till regeringen och Kärnavfallsrådet vill Kärnkraftkommunernas Samarbetsorgan (KSO) betona vikten av att regeringen presenterar en rimlig tidsmässig förväntansbild för det återstående arbetet med det använda kärnavfallet och vad som ska undersökas närmare. KSO understryker vikten av en tidplan och säkerhetsperspektivet utifrån kärnkraftskommunernas gemensamma ansvar för säkerheten i de berörda kommunerna

KSO:s ordförande Margareta Widén Berggren framhåller följande: ”- Kärnkraftskommunerna har ett gemensamt ansvar för säkerheten i de berörda kommunerna. KSO menar därför att avsaknaden av ett tillåtighetsbeslut i kärnavfallsfrågan från regeringen riskerar att äventyra både säkerheten och elproduktionen vid kärnkraftverken i dessa kommuner samt landets energisystem. Ett regeringsbeslut i närtid skulle garantera elförsörjningen i landet på både kort och lång sikt.”

KSO har i drygt 40 år samlat kommunerna med kärntekniska anläggningar. Medlemskommuner är Kävlinge, Nyköping, Oskarshamn, Varberg och Östhammar. KSO:s styrelse har den 26 mars 2021 beslutat att agera i slutförvarsfrågan. KSO som samarbetsorgan företräder det gemensamma ansvaret för säkerheten i de berörda kommunerna. Ett ansvar som kommunerna för övrigt har tagit i över 40 år i detta sammanhang. Redan i april 2018 lyfte KSO vikten av slutförvarsfrågans fortsatta hantering och beslutsprocessen i en skrivelse till riksdagen, regeringen samt miljö- och energidepartementet.

Svensk Kärnbränslehantering AB:s (SKB AB) har 2011 lämnat en ansökan som omfattar ett samlat system vilken innehåller dels slutförvaret i Forsmark, dels utbyggd lagringskapacitet vid mellanlagret Clab till 11 000 ton och en inkapslingsanläggning, Clink, kopplat till slutförvaret, båda i Oskarshamn. KSO konstaterar att SKB AB:s ansökan bygger på över 30 års prövningar av dessa tre anläggningar och att mark- och miljödomstolen samt Strålsäkerhetsmyndigheten, SSM, nu har sagt ja till ansökan, i likhet med de berörda kommunerna Oskarshamn och Östhammar. Kommunernas godkännande bygger på SSM:s bedömning att den långsiktiga säkerheten är tillförlitlig och tillräcklig. Oskarshamns och Östhammars kommuner har agerat på flera sätt för att påtala vikten av att regeringen tar ett slutligt beslut i frågan genom en samlad prövning av ansökan som omfattar de tre komponenterna i kärnavfallssystemet och att regeringen också fastställer en tidplan för beslutsprocessen. I likhet med de båda kommunerna vill KSO påtala vikten av att regeringen hanterar detta som en samlad ansökan. KSO anser också att kommunernas begäran om att regeringen redovisar en tidplan fram till sitt tillåtighetsbeslut måste anses som fullt rimlig och nödvändig. Vidare konstaterar KSO att Oskarshamns kommun inte kommer att acceptera en utbyggnad av Clab om det inte finns ett tillåtighetsbeslut från regeringen rörande ett sammanhållet system.

Enligt SKB AB är Clab fullt i december 2023 och då finns ingen lagringskapacitet kvar. KSO konstaterar att detta förhållande får konsekvenser för säkerheten vid kärnkraftverken i kommunerna och möjligheten att producera el vid anläggningarna. Vidare skulle en situation kunna uppstå som innebär utökad mellanlagring vid kärnkraftverken i dessa kommuner, vilket i sin tur leder till frågor kring både behovet av lagringsutrymmen och säkerhet. KSO vill särskilt påtala de allvarliga konsekvenser ur säkerhetssynpunkt som blir följden om Clab inte byggs ut för att kunna mellanlagra använda kärnbränslet från kärnkraftverken efter 2023.

KSO menar att detta handlar om en sammanhållen process och en avfallsfråga och inte en kärnkraftsfråga. Ett tillåtighetsbeslut är inte detsamma som ett drifttillstånd till dessa anläggningar utan efter ett regeringsbeslut följer en stegvis prövning av berörda myndigheter för samtliga komponenter i hela kärnavfallssystemet.

PRESSMEDDELANDE 2021-05-03

Kärnavfallsfrågan har under våren 2021 varit föremål för riksdagsbehandling, vilket visar på frågans betydelse även på nationell nivå. Kärnavfallet handlar om en nationell fråga i vilken berörda kommuner under alla år har tagit ett nationellt ansvar. Riksdagen beslutade den 21 april om ett så kallat tillkännagivande till regeringen i vilket regeringen uppmanas att skyndsamt vidta nödvändiga åtgärder kring beslutsprocessen.

Miljö- och klimatministern har i riksdagen öppnat för att gå emot det kommunala vetot och besluta om att utvidga mellanlagret, innan frågan om slutförvaret är löst. Regeringens expertorgan Kärnavfallsrådet menar att detta är juridiskt möjligt. KSO:s vice ordförande Ann-Charlott Olsson Stenkil framhåller följande: ”- KSO konstaterar att det i så fall skulle vara första gången en svensk regering går emot ett kommunalt vetobeslut och att detta i så fall sker mot Oskarshamns kommuns vilja eftersom kommunen i alla år har varit tydlig med att mellanlagret Clab inte får vara en plats för slutlig förvaring av det använda kärnbränslet.”

Avslutningsvis förvånas KSO över Kärnavfallsrådets yttrande till regeringen eftersom uppfattningen är att det under alla år har varit en demokratisk och transparent process i kärnavfallsfrågan där både Kärnavfallsrådet och kommunerna har varit parter.

Upplysningar

Margareta Widén Berggren: Mobil: 070-5603890, e-post: margareta.widen-berggren@osthammar.se .
Ann-Charlotte Olsson Stenkil: Mobil: 070-3485813, e-post: ann-charlotte.olsson.stenkil@varberg.se .

Bilagor

1. KSO:s skrivelse i kärnavfallsfrågan till regeringen och kärnavfallsrådet, daterad 2021-05-03.
2. Foton och bildtexter (nedan):

Foto 1/bildtext: Margareta Widén Berggren KSO:s ordförande och kommunstyrelsens 1:e vice ordförande (S), Östhammars kommun.

Foto 2/bildtext: Ann-Charlotte Olsson Stenkil KSO:s vice ordförande och kommunstyrelsens ordförande (M), Varbergs kommun.

Fotnot

KSO bildades 1977. Samarbetsorganet har fem medlemskommuner; Kävlinge kommun, Nyköpings kommun, Varbergs kommun, Östhammars kommun och Oskarshamns kommun. Kärnsäkerhets- och beredskapsfrågor har i alla år varit i fokus. Gemensamma yttranden över remisser från departement och myndigheter samt samordning i frågor av gemensamt intresse är viktiga områden. Dessutom har organisationen på olika sätt arbetat med omvärldsbevakning genom bland annat studie- och arbetsresor till andra länder med kärnteknisk verksamhet. KSO är svensk medlem i det europeiska nätverket för kärntekniska kommuner, GMF.

Kontakt: Samordnare/Generalsekreterare Ted Lindquist. Kontaktuppgifter. Mobil: 070-5296748, e- post: ted.lindquist@oskarshamn.se .

Kärnkraftkommunernas webbplats: <https://www.karnkraftskommunerna.se/>